

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta . . . . . 120—
za četrt leta . . . . . 60—
za en mesec . . . . . 20—
Za inozemstvo celoletno K 480—
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . K 480—
za inozemstvo . . . . . 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna poltiskovna (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . . . po K 6—
poslana itd. . . . . po K 8—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 na naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Jugoslovanski fašizem

V Bosni in po nekaterih drugih južnih pokrajinah naše države so se po vojni zbirali pod imenom dobrovoljci razni vele-srbski elementi, ki so opravljali posle ju-goslovanskih fašistov. Ti ljudje niso spoštovali zakonov, njim je bil zakon: nasilje; koliko so škodovali državni ideji in ideji državnega edinstva, je danes nemogoče iz-reči sodbo. Sam g. Stojan Protić kot te-danji ministrski predsednik je šel v Sara-jevo in je — brez velikega uspeha — raz-lagal tam idejo bratstva.

Po zločinskih atentatih na regenta, Pašiča in pokojnega Draškovića se je v ne-katerih vladnih listih sprožila misel o na-rodni samoobrambi proti teroristom in to kakor na skriten migljaj. Postavili so na-čelo terorizmu (od zdaj) proti terorizmu (od spodaj). Nam je dobro znano, da so de-mokratski krogi že dalje časa gojili faši-stovske načrte in od vseh poštenih ljudi obsojeni atentati so jim dali samo dobro-došel zunanji povod, da svoje načrte izvrše proti neljubim jim strankam.

Včerajšnja belgrajska »Pravda« pa poroča: »Včeraj popoldne se je sestala stara uprava Narodne Obrane z več uglednimi predstavniki raznih korporacij. Seja je trajala dve uri in je bilo sklenjeno: da se na vsem ozemlju (v državi) izvede organizacija Narodne Obrane. Na isti seji je bila izvoljena uprava. Te dni se bo izdal proglas, da se povsod sestavijo odbora.«

Narodna Obrana je imela vrlo lep, idealen cilj: obrambo države proti z-u-nan-jim sovražnikom. Stekla si je v tem oziru v Srbiji neveljavih zaslug in mi bi idejo organizacije Narodne Obrane po celi državi najtopleje pozdravili, ako bi imela svoj stari, vzvišeni cilj: obramba države na zunanji. Toda, zdi se, da so brezvestni ele-menti, ki jim roji po glavi samo terorizem proti neljubim jim strankam, zavedli to or-ganizacijo na pogrešno pot. Tako vsaj mo-ramo soditi po pozivih v demokratskem in deloma radikalnem časopisu. Ako bi pa naknadne vesti poročale drugače in izpol-nile našo željo, da ohrani Narodna Obrana svoje prvotne cilje, bi njeno raztegnitev na celo ozemlje samo iskreno pozdravili. Toda po dosedanjih vesteh je krenila Na-rodna Obrana na fašistovska pota in to je ena izmed največjih nevarnosti za državo, za katero se sicer nikdar nismo bali in se ne bojimo, razen ako je ne bodo uničili teroristi od zgoraj.

Da bi bila nova organizacija naperjena proti teroristom (od spodaj), je prazna stvar. Za teh par stotin prevratnih ele-mentov imamo dovolj močno orožništvo in policijo, disciplinirano vojaštvo. To so legalni činitelji za vzdrževanje reda v državi in ti popolnoma zadostujejo. Če bodo nastopali nelegalni, neodgovorni »re-ditelji«, to je teroristi, ki bodo napa-dali mirne zborovalce, kakor se je to zgo-dilo v Splitu, ne bo ostalo brez reak-cije. To bi utegnili razmere v državi tako poostriiti, da bi utegnili nastati prava dr-žavljanska vojska. To se pravi z državo igrati. Najresneje se svarimo vlado, da se ne poslužuje takih nelegalnih sredstev, ko ima na razpolago dovolj le-galnih, ki ne omogočujejo tako lahko zlo-rabe kakor »red«, ki ga napravila ulica. Vsak državljani, ki izpolnjuje državljanske dolžnosti, ima pravico, da ga država štiti pred samovoljnimi napadi drugomislečnih sodržavljancev; to je temelj, na katerem je zgrajena stavba vsake solidne države. Ako bi sedanja vlada v nasprotju z ustavo, ki jo je sama napravila, tega ne razumela in bi pustila ulico nastopati tam, kjer itak vlada red, bo prevzela strašno odgovor-nost!

Poznamo med Srbijanci mnogo do-slednih ljudi, tudi politikov, in čudimo se samo, da so se dali od ne ravno najčistejših prečanskih značajev zavesti v tako nevar-ne pustolovščine! Upamo še vedno v nji-hovo treznost, da se bodo vsaj zadnji tre-nutek iztreznili in iztrgali iz objema brez-vestnih prečanskih političnih špe-kulantov in ne bodo zamenjavali zrno za plevel in plevel za zrno, ako hočejo — močno in zadovoljno državo.

Komunistični poslanci izročeni sodišču.

Belgrad, 2. avgusta. Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob 11. uri. Prisotni so bili vsi ministri. Na dnevnem redu je bilo poročilo imunitetnega odseka, naj se izroče sodišču poslanci komunistič-ne stranke.

Prvi je govoril posl. Momčilo Iva-nič (radikalni disident), ki je poudarjal, da je napač. stališče vlad. večine, da imun. odsek ni dolžan proučiti, ali so poslanci krivi ali ne, da morajo zapustiti skupšči-no. To se zdi na prvi pogled pravilno, toda v resnici ni. Imunitetni odsek odnos-no skupščina imata dognati, ali so izpol-njeni pogoji za tako izročitev. Edino kon-kretno mesto v vsem pisanju preiskoval-nega sodnika je, da je bilo v komunistič-nem klubu odločeno, da se mora na ob-znato reagirati z atentati in tajno terori-stično organizacijo. Atentator Stejić je najprej izjavil, da sta k izvršitvi atentata prigovarjali poslanca Filipovića in Čopić, pozneje je dodal tudi Kovačevića in še sedaj pravi, da je dobil nalog od vsega komunističnega kluba. Ako se presoja, kako je podal te izjave sukcesivno, se mo-re dvomiti, da je te izjave podal resen člo-vek in da se more tem izjavam verjeti. Preiskovalni sodnik bi moral navesti tudi datume, kdaj je to klub sklenil, in potem bi se moglo šele proučiti, so-li z ozirom na to sodelovali vsi komunistični poslanci in ali so vsi krivi. Tako pa spravlja skupšči-na lahkomišelnost v nevarnost imuniteto poslancev in s tem tudi samo sebe.

Poslanec Kacelerović (komunist) izjavi nato v svojem govoru, da je ves akt pre-iskovalnega sodnika lažnjive konstrukcije in da nima dokazov za ono, kar trdi. Tu se ne navaja, kdaj je bil sklenjen atentat, kdo ga je sklenil in kdo je bil pri tem pri-soten. Glavni oddelek govori o vseh ko-munističnih poslancih. V tem se jasno vidi tendenca, da se hoče atentat, ki ga obso-jamo, izkoristiti za uničenje komunistične-ga gibanja. V statutih komunistične stran-ke so predpisane tri oblike za reševanje političnih vprašanj: kongres, osrednji svet stranke in izvrševalni odbor. Poslanski klub ima vršiti prehodno organizacijo pa-rlamentarnega dela. Po statutih stranke more klub sprejeti takih sklepov, kakor se to trdi. Popolnoma jasna je tudi še dru-ga stvar. Ne more se verjeti, da bi 58 ljudi tukaj v klubu takorekoč pred očmi vsega sveta sklepalo kaj takega. Tega ne more verjeti noben resen človek. Akt preisko-valnega sodnika ne nudi dovolj gradiva in se mora radi tega odkloniti.

Nato je govoril posl. Ivan Deržić (nar. soc.), ki se je izjavil za to, naj se ko-munistični poslanci izroče sodišču, ker so hujskali za nasilno izpremembo reda v državi. Značilno za voditelje komunistične stranke je, da so n. pr. v Ljubljani, ko se je streljalo na ulici, vsi komunistični po-ditelji pobegnili, po njih zapeljano nedolž-no ljudstvo pa je moralo trpeti. — Posl. Jovan Gjonović (republikanec) je iz-javil, da je nelogično, ako se razpravlja o izročitvi poslancev sodišču, ko je že spre-jet zakon, s katerim se ukinjajo njihovi mandati. Ako pa se že razpravlja, je ne-pravilno, da se vsi izročajo sodišču, ker vsi ne morejo biti krivi. Med njimi so taki, ki so že 7 do 8 mesecev bolni in ki ne pri-hajajo v klub, kakor so tudi taki med nji-mi, ki so na dopustu. Preiskovalni sodnik bi moral za vsakega posameznika navesti, kaj je zakrivil, da bi se moglo presoditi, ali se naj izroči sodišču ali ne.

Posl. Vladimir Marković (komu-nist) je v svojem govoru navajal zgodovi-no svojega delovanja v času Avstrije. Ved-no je delal proti Avstriji in je moral be-žati, da se je izognil temnici in morebitni smrtni kazni. Odločno je proti temu, da se komunistični poslanci izroče sodišču. — Zatem je govoril minister za notranje stvari Svetozar Pribičević, ki je iz-javil med drugim: Odveč bi bilo spuščati se v analizo akta preiskovalnega sodnika. Nismo poklicani, da ta akta analiziramo, Gospodje, ki so govorili o tem vprašanju, kažejo, da napačno pojmujejo imunitetno

pravo. Vprašanje imunitete nima onega značaja, ki se mu je pripisoval v vseh go-vorih. Ako je res, da so izjavili atentator in sodeložniki v atentatu, da so dobili nalog od kluba komunističnih poslancev, je potem potrebno, da se stvar prouči in preišče. Gospodje, ki vedo, kaj je imuni-teta in kaj je njena vsebina, zelo dobro vedo, da preiskovalni sodnik v svrhu pre-iskave takih zadev ne more klicati poslan-cev k zaslišanju, ako ni skupščina dvignila njihove imunitete. (Nemir.)

Kar je izjavil Ljuba Jovanović v za-konodajnem odseku, je povedal pravilno, da je komunistična politična stranka spre-jemala nekritične člane v stranko in se ni trudila voditi svojo politiko v interesu dr-žave, kar kaže tudi delo gotovih komunis-tičnih poslancev. Naj navedem samo nas-topno. Eden vaših drugov, čigar lastnoroč-no pismo imam v rokah, pravi v tem pismu, pisanem v Črni gori, naj ljudstvo ne izroči orožja, ker so oni, ki so v šumah, naši za-vezniki. Ta vaš drug je bivši učitelj, posl. Pavlo Žižić, ki je sam na ta način dokazal zvezo organizacij v šumah z vami, vašo stranko in vašim klubom. (Protesti pri ko-munistih. Predsednik kliče k redu.) Ne razburjajte se g. Žižić. O vas je dosti v ak-tih in se morete tudi pohvaliti, kako ste zbirali šolsko deco in zlorabljali svojo slu-žbo zato, da ste s šolskimi otroci demonstri-rali proti oblastim. (Posl. Žižić kliče: To ni resnica!) To je dokazano in se radi tega ne razburjajte. (Glasovi pri komunistih: Ako je to storila dvojica ali trojica, niso te-ga storili ostali!) Tudi nisem trdil, da je to delala vsa komunistična stranka in da je za to odgovorna. Rekel sem samo, da niste vodili kontrole nad svojimi posamezniki in tako je prišlo do tega, do česar je došlo. (Nemir.) Vsi občutimo in vsi dobro veste, da živimo v kritičnem času ne samo pri nas ampak po vsej Evropi. Povsod se radi tega trudijo vsi državniki, da bi dobili v svoje roke vsa sredstva, s katerimi bi lahko za-ustavili prevratne elemente. Ob tej priliki hočem navesti, da ta vlada, dokler bo na svojem mestu, ne bo trpela na podlagi za-kona, ki je bil včeraj sprejet v skupščini, nobene akcije, ki bi bila naperjena proti državi in proti redu v državi. Z največjo strogostjo zakona bo nastopila za kazno-vanje vseh elementov, ki bi hoteli podreti temelje naše države in hoteli delati proti njej.

Zatem je posl. Pavle Žižić (komunist) podal osebno pojasnilo na očitanja mini-stra Pribičevića. — Posl. Vladimir Fa-b-ja-nič (komunist) je naglašal, da je ko-munistična stranka v Sloveniji takoj po atentatu potom svojega pokrajinskega od-bora obsodila atentat ter naslovila na de-lavstvo poziv, da to ni taktika komunisti-čne stranke, temveč anarhistov. Govorim samo za Slovenijo, toda mi smo sestavni del komunistične stranke, a že v prvi šte-vilki svojega lista »Rdečega Praporja« smo prinesli pojasnilo, da v naših vrstah ni mesta za luppe in deklarirane elemente, kakor tudi ne za anarhistične teroriste. Trdi, da ni krivcev v komunistični stran-ki in kolikor mu je znano, tudi ne more biti krivcev v vodstvu stranke. Ko se je dogodil atentat, ga je imenoval za zločin in sicer ne samo zločin nad osebo, nad ka-tero se je izvršil, temveč tudi napram po-sameznim razredom v tej državi. Krivci so tudi na nasprotni strani, ne samo pri komunistih. Neupravičeno je, da se izroče vsi komunistični poslanci sodišču na za-htevo preiskovalnega sodnika, ne da bi se zadeva prej proučila.

Sklepno besedo je imel nato minister za pravosodje Marko Gjuričić, ki je nagla-šal, da se bo skupščina odzvala pozivu pre-isk. sodnika, če zaupa njegovemu delu.

Zatem se je vršilo glasovanje. Za iz-ročitev je glasovalo 190 poslancev, proti pa 54. Predsednik je nato objavil, da je poročilo imunitetnega odseka sprejeto in da se izroče sodišču posl. Valentin Mlakar ter vsi ostali poslanci, navedeni v poročilu imunitetnega odseka.

Aretacija komunistič-nih poslancev.

Belgrad, 2. avg. (Izv.) Na današnji seji skupščine so bili na predlog imunitetnega odbora izročeni sodišču vsi komunistični poslanci. Zanimivo je, da je preiskovalni sodnik zahteval tudi izročitev radikalnega disidenta Ljube Jovanovića, ki pa ni bil izročen, ker sedi v radikalnem klubu. Ker so bili že včeraj razveljavljeni vsi komu-nistični mandati in ker je že na včerajšnji seji označil svoje stališče, Jugoslovanski klub sploh ni sodeloval na današnji seji skupščine.

Belgrad, 2. avgusta. (Izv.) Danes do-poldne so bili aretirani komunistični po-slanci: Milojković, Miloš Trebinjac, Mi-hajlo Marjanović, Milić, Stefanović, Miha Koren, G. Kalaj, dr. Sima Miljuš. Tekom popoldneva so bili aretirani vsi ostali ko-munistični poslanci.

Fašisti napadli naše dijake.

Te dni se vrši v Splitu sestanek hrv. katoliškega dijaštva: srednješolcev, aka-demikov, in bogoslovcev. Sestanek je skli-calo dijaško društvo Pavlinović. Jugoslov. fašistom ta sestanek ni dal mirovati, na-padli so katoliške dijake in dijakinje in jih mnogo ranili. O tem smo prejeli sinoči naslednjo brzojavko:

Split, 2. avgusta. (Izv.) Včeraj in da-nes so bili ponovno napadeni udeleženci dijaškega sestanka. Mnogo dijakov je ra-njenih. Varstva od strani policije ni sko-ro nobenega.

Lakota in kolera v Rusiji.

Kodanj, 1. avgusta. Po poročilu iz-vestijec znaša število gladujočih prebival-cev vzhodne Rusije, ki korakajo proti Moskvi, preko 6 milijonov.

Kodanj, 1. avgusta. »Politiken« javlja iz Rige: Uradno se naznanja, da divja ko-lera v samarski guberniji. V mestu Sama-ra samem je dnevno 400 novih slučajev. Veliko število staršev, ki beže, je zapusti-lo svoje otroke. V samarski guberniji je že preko 40.000 takih zapuščenih otrok. Trockij je izjavil v razgovoru, da je razšir-jena govorica o mobilizaciji sovjetske Ru-sije proti Poljski, Romuniji in Letski pre-drzna imperialistična laž, ker je rdeča ar-mada sedaj tri do štirikrat manjša kot pa pred osmimi meseci. Ustanovilo se je pač mnogo novih častniških šol, da se izboljša bojna sposobnost vojske.

ODGODENA SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Belgrad, 2. avgusta. (Izv.) Za danes popoldne je bila sklicana seja zakonodaj-nega odbora. Ker se pa vladne stranke niso mogle zediniti glede osebe predse-dnika, je bila seja odgodena.

PROTI BOGOSLOVNIM FAKULTETAM.

Belgrad, 2. avgusta. (Izv.) V demo-kratskih krogih se govori o ukinitvi bo-goslovnih fakultet v Ljubljani in Zagrebu.

VSELOVANSKA KATOLIŠKA LIGA.

Praga, 2. avgusta. »Narodni Listy« po-ročajo, da se namerava ustanoviti vselo-vanska katoliška liga. Na ustanovni kon-gres te lige, ki je bil sklican za 4. do 6. av-gust av Velehrad na Moravskem, so bili povabljeni zastopniki vseh slovanskih na-rodov.

ZAUPNICA ITALIJANSKI VLADI.

Rim, 1. avgusta. Parlament je z veliko večino sprejel dnevni red, v katerem se je vladi izrekla zaupnica.

IRSKO VPRAŠANJE — REŠENO?

Berlin, 2. avgusta. Po poročilu »East Europe« iz Dublina se irsko vprašanje že lahko smatra za rešeno, ker so sinfajnovci sprejeli ponudbo angleške vlade.

OPERNI PEVEC CARUSO UMRL.

Pariz, 2. avg. Agence Havas poroča iz Napolja, da je tamkaj umrl operni pe-vec Caruso.

Razveljavljenje državnozborskih mandatov.

Zakonodajna skupščina je sprejela vladno predlogo o zakonu za zaščito države. Po členu 19. tega zakona se razveljavijo mandati komunističnih poslancev.

Ta sklep vladne večine je tako dalekosežen v svojih posledicah, da je vredno o njem izpregovoriti par besed. Čisto teoretično seveda, kajti v praksi itak naše besede ne bodo nič pomagale.

Kaj je poslanec? Poslanec je v demokratičnih državah zastopnik ljudstva, ki samo sebe vlada po svojih izvoljenih »poslancih« katere »pošilja« v središče države, kjer se zbira in zboruje skuščina poslancev. Celokupno ljudstvo se zaradi velike razsežnosti modernih držav ne more udeleževati zakonodajnega dela in tudi nima časa za to. Zato poverava ta posel svojim izvoljencem in jim »naroči« (mandat), kakšne težnje naj zastopa poslanec.

To je osnovni smisel poslanstva. V različnih državah so pa potom zakonodaje to osnovo različno modificirali. Tako n. pr. so se razvile različne teorije o vprašanju, ali je poslanec ves čas, dokler traja mandat, vezan na voljo svojih volivcev še tudi po volitvah, ali pa je takoj po volitvah odvisen le še od svoje vesti. Avstrijski pravniki so zastopali navadno poslednjo tezo, kar je bilo za gospode poslance teoretično in po dosledni logiki sicer manj pravilno, v praksi pa zelo koristno, ker se poslancu ni bilo bati nikakih nezaupnic, ki bi mogle njemu ogroziti mandat pred potekom zakonitega roka, za katerega je bil izvoljen. Tudi naša ustava ima določbo, ki pravi, da vsak poslanec predstavlja ves narod, ne pa samo onih, ki so ga izvolili, ter mu volivci ne morejo zapovedovati in dajati obveznih navodil, ki jih poslanci tudi ne morejo sprejemati. A najsi bo že poslanec samo reprezentant volje svojih volivcev ali pa predstavnik celokupne narodne volje, v vsakem slučaju stoji, da nima nobena oblast prava negirati niti ene dela narodne volje niti celokupne narodne volje, kajti to bi pomenilo negacijo samega sebe!

Tako stoji stvar po dosledno izvedeni teoriji. V praksi se pa vendarle lahko dogodi, da izgubi poslanec svoj mandat, toda nikdar ne po samovoljnem diktatu kake oblasti, tudi ne na diktat parlamentarnega zastopa ali njegove večine, ampak le takrat, če je poslanec zakrivil zločin. O tem pa, če je poslanec zločin zakrivil ali ne, ni kompetentna soditi niti vlada niti parlament, ampak edino - le pristojno sodišče. Parlament ima pač moč, ki jo izvršuje imunitetni odbor, da odloči, ali izroči poslanca sodišču ali ne. Parlament ima torej edino - le pravico poslanca za čas, dokler traja njegov mandat, »skriti«; ako ga pa izroči pristojnemu sodišču, s tem še zdaleka ni izrečeno, da je dotični poslanec res že kaj zakrivil. Z izročitvijo poslanca sodišču dokumentira parlament le svojo voljo, da hoče zvedeti čisto resnico od pristojnega sodišča! Dokler ne izreče sodišče svojega pravoreka, nima nihče prava poslancu njegov mandat razveljaviti, tudi skupščina sama ne, kajti tudi ona je vezana na zakone, ki jih sama ustvarja! Oni del srbskega kazenskega zakonika,

ki je razširjen na ozemlje cele kraljevine z ukazom od 25. februarja 1919, določa v § 18: »Kdor je obsojen na smrt ali na robijo ali na zatočenje, izgubi po zakonu samem, ko postane obsodba izvršna: pravico do državnih, cerkvenih, občinskih ali drugih javnih in častnih služb in poslov, za katere se zahtevajo ljudje poštenega imena, nadalje pravico biti narodni skupščinar in voliti poslance za narodno skupščino itd. Ta določba § 18. srbskega kaz. zakona je tako jasna, da ne potrebuje ni besedice komentarja. Utemeljena je popolnoma v logiki, kakor smo zgoraj tolačili pomen in nastanek »mandata«; zakonodavec gre samo toliko preko teorije, da ne vpraša šele direktno volivcev, ali hočejo še nadalje imeti za svojega zastopnika kakega obsojenega — ne obdolženega! — zločinca, ampak on predpostavlja pri volivcih toliko etičnega in moralnega čuta, da z vsi gotovostjo računa z dejstvom, da volivci tega ne bodo hoteli, in zato razveljavlja že on sam zločinčev mandat po dokazanem zločinu in po pravoreku sodišča.

Kar velja za vsakega poslanca, more veljati, ako smo pravna država, tudi za poslanca-komunista. Tudi njegovega mandata ne more in ne sme skupščina razveljaviti po veljavnih pravnih določbah, ampak skupščina samo lahko sklene na predlog imunitetnega odbora, da se izroči sodišču in nič več. Dokler sodišče ne izreče svojega pravoreka, tudi skupščina nima prava posegati po mandatih in jih razveljavljati. V slučaju izrečene obsodbe pa itak stopi v veljavo citirani § 18. kaz. zak.

Naravnost pravna gorostasnost pa je, če se poskuša imputirati kak zločin celi stranki. V praksi so seveda mogoča, vsaj pri nas, tudi taka pravna naziranja, nikdar pa ne med civiliziranimi pravniki! Zločin more zagrešiti le oseba, ne pa stranka, in osebi se mora dokazati »dolus« itd., kakor stoji to vse lepo tiskano v učnih knjigah kazenskega prava. Če pa naš parlament in naše vladne stranke mislijo drugače, je to njihova stvar, a naj se potem ne prižujejo nad stvarno kritiko in se ne čudijo, če bodo iste pravne doktrine, ki jih one prakticirajo danes, jutri uporabljali drugi proti njim!

Naredbe in zakonodajni odbor.

Takoj po ujedinenju so začeli v naši državi vladati s pomočjo naredb. Pravno stanje je bilo pa silno negotovo in kar je zagovarjala in branila ena stran kot edino pravomočno in pravoveljavno, je izpodbijala druga stran in proglašala za nepostavno in neveljavno. Te kaotične razmere so trajale za časa narodnih vlad, nadaljevale so se za časa delovanja začasnega Narodnega predstavništva in trajajo deloma še danes.

O pravi zakonodaji v tako nemirni dobi seveda ni bilo in ni moglo biti govora. Na mesto zakonov so stopile naredbe, ki so jih izdajale najrazličnejše oblasti, često v protislovju druga z drugo, kar ni najmanj pripomoglo do današnje zmede v premnogih panogah državne uprave.

To stanje je treba kolikor mogoče hitro likvidirati. Likvidacijo režima naredb je poverila ustava zakonodajnemu odboru. Čl. 130. ustave deli vse naredbe, ki

imajo veljavo in obeležje zakona, brez oziroma na obliko, v kateri so izdane, v dve skupini. V prvo skupino spadajo tiste naredbe, ki so veljale in bodo še dalje veljale kot zakon, dokler se rednim zakonodavnim potom ne izpremene. Semkaj spadajo: Agrarni odnosi v državi, likvidacija moratorija, državna posojila, uredbe Narodne banke in pospešeno sodno postopanje.

V drugo skupino spadajo vse ostale naredbe. Ustava predpisuje, da veljajo tudi te naredbe še nadalje, predno se ne izpremene ali ukinejo, kakor zakoni. Toda ustava določa, da se morajo vse te naredbe predložiti zakonodajnemu odboru na presneti in sicer jih mora vlada predložiti tekom enega meseca od dne proglasitve ustave. Takih naredb je vlada predložila doslej okoli 300. Ako vlada v predpisanim enomesečnem roku kake naredbe ne predloži zakonodajnemu odboru, izgubi naredba svojo veljavo.

Za pregled vseh teh naredb je določen zakonodajni odbor rok od 5 mesecev. V tem roku mora zakonodajni odbor pregledati vse naredbe. V svrhu lažjega pregledovanja se razdeli zakonodajni odbor v sekcije, ki predlože svoja poročila plenumu odbora, ki končno veljavno sklepa in sicer na sledeči način: Odbor lahko naredbo potrdi brez izprememb, lahko izpremeni posamezne točke ali pa jih razveljavi. Zakonodajni odbor razglasi svoje odločbe v »Službenih Novinah« kot prave zakone.

Ako zakonodajni odbor v postavnem roku od 5 mesecev o kaki naredbi ničesar ne sklene, ostane naredba pravomočna in se da v bodoče izpremeniti le z zakonom.

Politične novice.

+ Velehradská konferenca. 4., 5., 6. in 7. avgusta se zbora na starodavnem Velehradu zastopniki vseh slovanskih narodov na konferenco, na kateri se bo pretresalo vprašanje kulturnega zblizanja zapadne in vzhodne krščanske cerkve. Od Slovencev sta se na povabilo olomuškega nadškofa dr. Stojana podala na konferenco dr. Stelc in naš urednik F. Terseglav.

+ Važna politična izjava posl. Drogenika. V debati o členu 19. zakona za zaščito države, ki določa med drugim, da komunisti ne smejo biti niti državni poslanci niti občinski odborniki, se je oglasil k besedi tudi samostojni kmet g. Drogenik, ki je po poročilu »Pravde« (od 31. julija) v imenu samostojnih kmetov zahteval, »da se člen 19. sprejme, sicer bodo Slovenci odšli iz skupščine, ker nočejo stati s komunisti skupaj. On ne sme več stopiti pred ljudstvo, če se bo drugače postopalo.« — To je velevažna izjava, katero je dal gosp. Drogenik »v imenu vseh Slovencev« v skupščini — brez pooblastila sicer, pa to nič ne de! Glavna stvar je izjava in pohvala in ploskanje pri demokratih. Dr. Zerjav je bil zadovoljen.

+ »Koliko so dobili slovenski samostojni?« Pod tem zaglavjem poroča »Narodna Politika« od 1. avgusta po sarajevskem »Narodu«: »Slovenski samostojni kmetje (9 poslancev) so glasovali (sc. za ustavo) pod pogoji, ki jih malokdo pozna: svoboden izvoz živine iz Slovenije, 3 mesta v pokrajinski vlad, 50 milijonov din. (200 milijonov kron) v naturi in eno poslaniško mesto kjerkoli v inostranstvu.«

Odgovornost za resničnost te vesti prepustimo sarajevskemu viru.

+ Kdo je kriv? Na Cetinju izhajajoči list »Crna gora« od 29. julija piše pod naslovom: Diktatura na obzorju med drugimi: »Kdo je zakrivil tako obupne strankarske borbe in kdo je odgovoren za ono kaotično stanje, v katerem so mogli komunisti razpreči svoje mreže po celi državi? Nihče drugi, kakor neobsojeni diktator Svetozar Pribičević, ki trese to nesrečno deželo že dve leti kakor prazno vrečo.« List se nato ostro obrača proti diktaturi, ki bi koristila samo spekulantom in izvoznikarjem in pravi: »Ako je treba napraviti red v kaki pokrajini, naj skupščina sklene potrebne korake in naj odloči, kdo bo te izpeljal; vprašanje o »nevarnosti za državo« se bo reduciralo samoposebi na vprašanje javnega reda v 5 ali 6 okrajih. Mi smo siti politike § 14 in hočemo tako politiko, ki iz državljanov ne ustvarja komunistov.«

+ Češki železničarji proti komunistom. Kakor poročajo listi, je unija češkoslovaških železničarjev izključila iz organizacij komunisti Križa in Horskoga. Križ je bil načelnik unije, Horsky pa načelnik nadzorovalnega sveta.

+ Washingtonska konferenca. 30. julija je ameriški državni urad povabil zastopnike vesil v Washington, da se izjavijo glede termina pacifiške konference. Anglija želi, da bi se konferenca ne vršila pred koncem letošnjega leta, Japonska se je pridružila angleškemu stališču, Amerika pa bi na vsak način hotela, da se konferenca vrši vsaj začetkom novembra. Amerika je namreč mnenja, da bi zavlačenje konference škodovalo njenemu prestižu in svetovni pokolaj le še bolj zapletlo. Nasprotno Japonska naglašja, da bi pre zgodnje sklicanje konference škodovalo njenim interesom. Amerika tudi ne želi, da bi se daljvzhodno vprašanje obravnavalo posebič med posameznimi prizadetimi vesilami, kakor to namerava Anglija, ki misli sklicati nekako predkonferenco glede Pacifika v Kanadi.

+ Sprava med Poljsko in Nemčijo? »Stampa« poroča, da se je začela med Poljsko in Nemčijo neoficielna akcija v svrhu poravnave medsebojnih sporov glede na Gornjo Šlezijo. Spravno akcijo je sprožil italijanski poslanik v Berlinu Frassati. Tudi »Germania«, glasilo nemškega centra, priporoča prijateljski sporazum.

+ Vprašanje decentralizacije v Italiji. Tržaška »Era Nuova« priobčuje članek o vprašanju decentralizacije, ki je v Italiji prav sedaj na dnevnem redu. Članek — Giuseppe Reina — podaja glavne značilnosti decentralističnega upravnega sistema v prejšnji avstroogrski monarhiji in prihaja do zaključka, da bi bilo najbolje, ako bi Italija ta sistem, ki je z malimi izpremembami v novih pokrajinah še danes v veljavi, ohranila še nadalje. Generalni komisariati naj bi še nadalje izvrševali prava in po vse prejšnjih namestništev. Poleg tega, da bi se v tem slučaju razmere v novih pokrajinah lažje in pa mirneje razvijale, bi si Italija v lastni deželi pridobila potrebnih izkušenj o dobrih in pa slabih straneh decentralizacije, ki bi jih mogla koristno vporabiti v ureditvi upravnega vprašanja za celo državo. Članek naglašja, da so v tej stvari vse stranke v novih pokrajinah edine.

LISTEK.

450 letnici + Tomaža Kempčana.

I.

Sedanji, vase zaljubljeni, oholi čas ima pravkar priliko, da svojo velikost nekoliko premeri ob drugi dobi, preko katere gre sicer z visoko povzdignjeno glavo: ob srednjem veku. Oblednice Danteja, dominikanskega reda in druge, ki so se ali se bodo v kratkem praznovali, nas naravnost silijo, da se malo globlje in natančneje zatopimo v to dobo. In tu čudoma spoznamo, da nam je domalega vse največje in najdragocenejše spomenike človeškega duha in srca in njegovih rok, najčudovitejše in najpopolnejše osebnosti, ki so se kdaj rodile — dal ravno ta vek, ki so ga imenovali »temnega«. Vzemimo samo edinstvenega Franciška iz Assisov in tisto, kar je zraslo neposredno iz njegovega duha. Tu najdemo galerijo mož in žena, ki ji ne najdemo primere nikjer drugod. Navedemo jih le nekaj: Aleksander d'Ales, sv. Bonaventura, R. Bacon, Janez D. Scot, p. Matraia, p. Onorati, fra Giordano Veronese, papež Sikst V., Dante, Petranca, Boccaccio, Tasso, Cervantes, Cimabue, Giotto, Leonardo da Vinci, Raffaello, Michelangelo, Murillo, Kristof Kolumb, Vasco da Gama, Tomaž Kempčan, Galileo Galilei, Galvani, Volta i. t. d. i. t. d., potem sv. Klara Asiška, Katarina Bolognska in neštete druge.

Med deli, ki so jih zapustili za seboj ti velikani krščanskega duha, gre eno prvih mest nedvomno Tomaža Kempčana

»Imitatio Christi«. — »Hoja za Kristusom«. Razen sv. pisma nove zaveze si med katoličani, pa tudi med protestanti in izobraženimi pravoslavimi nobena knjiga ni pridobila tolike veljave in brezpogojnega priznanja, kakor to delo. Temu se ne bo čudil, kdor je imel to knjigo le enkrat v roki in ima le nekaj zmisla za pravo krščanstvo. Nauk Tomaža Kempčana je čisti nauk Jezusa Kristusa, kakor nam ga podaja njegov evangelij. Tu ni nobenih kompromisov s svetom in njegovimi težnjami, tu se človeškim slabostim ne dovoljuje druga olajšava nego zagotovilo, da se je s skesanim srcem vedno zopet mogoče vrniti k Bogu. Brzdanje nagonov, zatajevanje samega sebe, zaničevanje vsega časnega, ljubezen do križa, potrpežljivost nasproti bližnjemu, odpustanje ob žalitvah, stremljenje po miru in čistosti srca — to so zahteve Imitacije. Kako tuje zveni vse to na ušesa površnih posvetnjakov, a kako globoko odmeva v vsaki resni, četudi z greh obremenjeni ali neumni duši! Morda ni nihče izmed ljudi tako poznal človeškega srca in tako doumel Kristusovega evangelija kakor tihi in skromni kempčanski avguštinec. Zato ni čuda, da ima »Imitatio« tako moč do človeških src. Svetim možem: Karolu Boromeju, papežu Piju V., Filipu Neriju, Ignaciju Lojoli in mnogim drugim je bila ta knjiga neločljiv prijatelj na vseh potih njihovega življenja. Avgust Comte pravi o Imitaciji, da je to »neprimerljiva himna na človeško naravo, mojstersko delo, ki bo svojo neprecenljivo vrednost za pravno izpopolnitev človeka za vedno ohranilo.« Fontenelle imenuje Imitatio »najlepšo knjigo, ki jo je kdaj spisal človeška roka.« Modroslovec Leib-

niz pa pravi o njej: »Hoja za Kristusom je najizvrstnejša knjiga, ki je bila kdaj spisana na zemlji: blagor tistim, ki žive po vsebini te knjige.«

Značilno je, da vedo kronike o pisatelju te čudovite knjige tako malo, da so nekateri že tajili njegovo eksistenco, kakor je to usoda Shakespearea, Homerja in mnogih drugih velikih moč. Pri Tomažu Kempčanu je to brez drugega umljivo, saj je iz vse njegove knjige razvidno, kako zvesto se je ravnal po nauku, ki ga je zapisal v svoji knjigi: Ama nesciri — ljubi biti nepoznan! Vendar je po Mooreju (Crefeld 1855) dognano to-le: Tomaž je bil rojen v okrožnem mestu Kempen v kolinski škofiji 1379. ali 1380. leta. Njegov starejši brat Janez je bil od 1398. do 1405. leta prior kornih gospodov iz reda sv. Avguščina na Agnetenbergu v Zwolleju. Tomaž je študiral pri avguštincih v Windesheimu; 12. junija 1406. je položil obljube v roke svojega brata priorja in bil l. 1412. ali 1413. v mašnika posvečen. Leta 1399. so ga predniki poklicali na Agnetenberg v Zwolle, kjer je ostal do svoje smrti. Bil je večkrat izvoljen za subpriorja.

Vsi starejši življenjepisci naglašajo, da je živel Tomaž zelo strogo redovno življenje, da je ljubil samoto in se odlikoval po veliki ponižnosti in molčečnosti; zelo je skrbel za cerkev in božjo službo. Veliko je čital sv. pismo in cerkvene očete. F. X. Kraus naglašja njegove velike pisateljske zmožnosti, njegovo domisljivo, njegovo glasbeno izobraženost, njegov čut za ritem in melodijo ter lepoto njegove latinščine. Kot spomenik srednjeveške latinščine — piše Kraus — bo Imitatio vedno zavzemala eno prvih mest; od Av-

guština ni noben srednjeveški pisatelj tako mojstersko obvladal latinske proze, nihče ni v njej tako mojstersko slikal najtanjših čustev in najtanjših dogodkov našega duševnega življenja.

Imitatio je sad dolgoletnih izkušenj pobožnega meniha v lastnem in tujem duševnem življenju in nastajala je nedvomno polagoma. Razen nje je Tomaž spisal še več manjših asketičnih in drugih nabožnih del, med katerimi so pravi biser zlasti »Sermones — ad Novicios« — govori novincem. Iz vseh del veje isti evangelijski duh, vendar je Imitatio najgobja.

Zadnji subprior na Agnetenbergu, Franc Baacker, opisuje Tomaževo zunanost takole: Bil je majhne postave, a častitljivega, prijaznega in dobrotljivega nastopa. Do visoke starosti si je ohranil izvrsten vid. Umrl je, star 92 let, dne 26. julija 1471. ter bil pokopan v samostanu poleg cerkve.

Prva skupna izdaja Tomaževih del je izšla 1474. l. v Utrechtu, druga pa deset let pozneje v Nürnbergu. Najnovejšo skupno izdajo je vzorno uredil gimnazijski ravnatelj v Kempnu dr. Pohl ter je izšla pri Herderju v Freiburgu v šestih zvezkih. Razen tega je v zadnjih letih izšlo več izdaj izbranih Tomaževih del. Imitatio sama zase pa je doživela dosedaj nešteto izdaj in je prevedena malone v vse jezike sveta. Samo rokopisov raznih izdaj in prevodov se hrani še danes 420, od teh je 50 izšlo še pred l. 1500.

Ob sebi se ume, da imamo tudi Slovenci že nekaj izdaj Tomaževih Hoje za Kristusom; eno je izdala Mohorjeva družba, zadnja pa je izšla začetkom tekočega leta v založbi Jugoslovanske knjigarne.

Ljudski oder v Ljubljani.

Delo dramatičnih odsekov po deželi vpije po močni centrali, na katero se bodo mogli isti vsak čas in z zaupanjem obračati. Tako centralo imamo v Zvezi dramatičnih odsekov. Tej zvezi pa je treba zbor, ki naj daje smer igranju vseh naših dramatičnih odsekov. Tak zbor naj bi sestavljali ljudje, ki so pripravljeni svoj prosti čas predvsem ali vsaj v veliki meri posvečati delu na odru, ustvarjanju na odru ter postati našim igralcem in igralkam vzor. Ljudski oder v Ljubljani je prevzel težko in odgovorno nalogo, da to misel izvede. Sedanje članstvo Ljudskega odra hoče tej misli posvetiti vse svoje sile. Da pa bo uspeh sigurnejši in delo olajšano, vabi vse, ki jim je dramatična umetnost resna in sveta zadeva, v svoj krog. Reorganizacija Ljudskega odra na znotraj, ki se vrši te dni, daje vsakemu dovolj garancije, da bo mogel slobodno razviti svoje moči v prid razširjenju resnega igranja kot enega najvažnejšega izmed vseh faktorjev na polju prosvetnega dela. Enako so že in bodo še pred sezijo odstranjene vse ovire, ki so v preteklosti ovirale svoboden razvoj Ljudskemu odru.

V petek, dne 5. avgusta ob 20. uri naj se zbere vsi oni, ki so se že javili k Ljudskemu odru ali ki žele še to storiti, v prostorih Ljudskega odra v Ljudskem domu. Do petka se more vsakdo prijaviti tajniku odra v pisarni SKSZ v II. nadstropju Ljudskega doma. Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati. Nadaljnja pojasnila dobi istotako vsak pri tajniku odra vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 17. ure. — Preden izrečete sodbo o bodočem delu Ljudskega odra, se informirajte o dejanskem stanju odra in zato imate priliko dovolj!

Ljudski oder.

Dnevne novice.

— **Umrli** je v torek, 2. avgusta gosp. Franc Krek, župnik na Vranji peči pri Kamniku. Pokojni je bil rojen v Selcih l. 1858., v mašnika je bil posvečen l. 1882. in je služboval na več krajih. Pogreb se vrši v četrtek, 4. avgusta na Vranji peči ob 9. uri dopoldne.

— **Zapisega uradništva.** Kr. pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar je včeraj ob 10. uri dopoldne zapisel voditelje in načelnike uradov. Slovesno zapisogo je izvršil g. kanonik Sušnik.

— **Obkrite dr. Lovro Pogačnikove spominjske plošče v Kamni gorici.** Ljubljancem in prijateljem pokojnega Lovra iz okolice naznanjamo, da se dobijo izkaznice za polovično vožnjo in kosilo (kosilo stane 20 kron) v trgovini Kati Beguš, Radcevske ceste 2. V Otočah kakor tudi na Brezjah bodo čakali naši odposlanci, da povedejo goste po bližnji v Kamno gorico. Iskreno vabljeni! — Za pripravljani odbor: J. Š.

— **Zahvala.** Povodom moje zlate maše sem prejel toliko častitk, da mi je nemogoče vsem posameznim se zahvaliti. Sprejmite toraj tem potom vsi, ki ste se me spominjali, moje najiskrenejšo zahvalo. Dekanijski duhovščini za krasni križ in mojim štirim gg. kaplanom za lepo spominsko sliko še posebej Bogu plati. — Aljaž.

— **Trpljenje naših neosvobojenih bratov** je veliko. Dolžnost vseh zavednih Slovencev je, da tem ljudem pomagajo in lajšajo njih gorje. Zato pa se naj vsakdo vpiše kot član »Slovenske Straže« in nabira ob vsaki priliki za njo prispevke ter jih pošlje na tajništvo Slov. Straže v Ljubljani. Imena darovalcev bomo po želji objavili.

— **Slovenski fantje**, ki so obiskovali oficirsko šolo v Valjevu, so se danes vrnili po končanem izpitu domov. Vseh dijakov iz cele države je bilo 180, 21 izmed teh je bilo Slovencev. Izpiti so trajali dva meseca, padlo jih je 37. Slovenci so se dobro držali tako glede discipline, kakor glede reda. Tri četrtnine Slovencev je položilo z najboljšim uspehom izpit, ena četrtnina z dobrim. Poleg tega je odnesel prvo mesto Zukovec Franjo iz Dobriča. Ako se upoštevata, da so se imeli boriti z jezikom, je to dober uspeh. Komisija se je prav polno izrazila o Slovincih in upamo, da tudi bodoče generacije napravijo lep vtis. Imena naših vrlih fantov so: Meško Jože, Ormož; Pirc Edvard, Dravljje; Zupan Rudolf, Mojstrana; Repnik Anton, Celje; Perko Anton, Kranj; Rajšp Janez, Št. Vid; Lušin Ciko, Ljubljana; Dular Anton, Novo mesto; Završnik Rudolf, Kranj; Kogovšek Franjo, Šiška; Vanič Janko, Krško; Praprotnik Stanko, Mozirje; Jurčec Ivan, Krško; Kovič Pavel, Šiška; Prestov Nikolaj, Šiška; Bošnjak Martin, Braslovče; Rauch Metod, Črnomelj; Kastelic Robert, Novo mesto; Roth Valter, Ljubljana; Hafner Franjo, Kropa.

— **Iz gluhomemnice.** Za šolsko leto 1921—22 je priglasenih za sprejem v gluhomemnico že toliko gluhomemnih otrok, da radi pomanjkanja prostora ne moremo nič več upoštevati novih prošelj. Razpis o sprejemu je zato odpadel.

— **Promoviral** je dne 26. julija v Rimu za doktorja vsega zdravilstva g. Franc Jakonič iz Gorice. Kakor čujemo, se namerava mladi zdravnik nastaniti v Gorici, kjer je bil dosedaj g. dr. Bučar edini slovenski zdravnik.

— **Prvi plačilni rok po novi stanovanjski naredbi** je bil dne 1. avgusta. Pri plačevanju najemščine, ki so jo nekateri hišni posestniki poljubno zvišali, je bilo med temi in strankami mnogo prepira, pa bo zaradi raznih neupravičenih povišanj tudi še mnogo ugovorov in pritožb pri prvi in drugi instanci. To je samo po sebi umljivo. Kar pa je najbolj značilno pri tej dr. Kukovčevi naredbi, je to, da določil glede sob podnajemnikov in pravice gospodarjev odnosno najemnikov ne razume ne večina gospodarjev ne strank! To priča najbolj poziv društva hišnih posestnikov — recte predsednika g. Freliha, da naj se »radi pravilnega (sic!) zvišanja najemščine zglašajo hišni posestniki v instrukcijo v društveni pisarni«!

— **Velik požar na Dolenjskem.** Dne 1. avgusta dopoldne je iz še nepojasnjene vzroka prišlo pri nekem posestniku v Slepšeku pri Mokronogu goreti. Ogenj se je takoj razširil na bližnja gospodarska posestva in takoj uničil popolnoma vse imetje desetih gospodarjem. — Škoda je tem večja, ker so imeli gospodarji letošnjo žetev že večinoma na kozolcih in podih, kar je tudi silo požara zelo povečalo. Pomoč pogorelcem je nujno potrebna!

— **Nov list.** V Ljubljani je pričel izhajati nov mesečnik: Bančni vestnik, glasilo društva bančnega uradništva Slovenije.

— **Zvišanje delavnega časa ob žetvi** na Češkoslovaškem. Minister za socialno politiko in minister za poljedelstvo na Češkoslovaškem sta kmetskim in prometnim obratom dovolila, da zvišajo delavni čas od 29. julija do 15. septembra za dve uri na dan.

— **Uprava glasila Pevske zveze »Pevce«** naznanja, da je poslala 5. in 6. štev. te dni in sicer vsem onim, ki so jo naročili in plačali. Kdor je prejel do sedaj izšle številke »Pevca«, pa ga ne misli naročiti, nujno prosimo, da nam jih vrne, ker nam je naklada vsled vedno novih naročil že skoro popolnoma pošla.

— **Študijske podpore medicinem in farmaceutom.** Upravna komisija medicinskih fondov je v svoji zadnji seji sklenila, da je prošnje za podporo v svrhu medicinskega in farmaceutskega študija za šolsko leto 1921-22 vlagati pri Zdravstvenem odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani najdalej do 20. avgusta 1921. Prošnje za podporo morejo vlagati le oni medicinci in farmaceuti, ki bodo študirali na domačih univerzah, ker bo onim dijakom, ki so primorani študirati še na univerzah v inozemstvu, podeljevalo podporo Ministrstvo prosvete v smislu naredbe, katereba pa je v kratkem objavljena. Upravna komisija bo podeljevala podpore pod pogojem, da se prosilci v začetku šolskega leta izkažejo, da so pravilno vpisani v predpisanih glavnih predmetih ter morajo ob koncu vsakega semestra dokazati, da so kolokvirali iz glavnih predmetov, v zimskem semestru do 1. aprila, v letnem semestru do 1. avgusta. Prošnje se vlagajo le v začetku šolskega leta, med letom vložene prošnje se ne vpoštevajo, izjemoma nekatere upoštevamo vredne slučaje.

— **Smrtonovarna poškodba.** Oženjeni posestnik in kovač Anton Junc z Lazov pri Planini je padel iz izbe in se notranje smrtonovarno poškodoval.

— **S koso vrezal** je v Polšniku Leopold Bevc posestnikovega sina Franca Grčarja in ga težko poškodoval.

— **Silen gozdni požar.** V Vogezih divja od Wack Weilerja de Hermanswellerkopfa silen gozdni požar. Gasiti ni moglo, ker eksplodirajo v gozdu mnogoštevilne granate, ki so ostale še iz vojne. Požar je poškodoval tudi na tisoče vojaških grobov.

Službeno potovanje kr. namestnika Ivan Hribarja.

Gospod kr. namestnik Ivan Hribar bo te dni službeno potoval po Sloveniji. Spored potovanja je sledeči:

Četrtek, 4. avgusta potovanje v Celje. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 13. uri obed. Popoldne se g. kr. namestnik odpelje v Rogasko Slatino, kjer priredi ob 20. uri čajanko.

Petek, 5. avgusta potovanje v Maribor. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 13. uri obed. Ob 17. uri vožnja k Sv. Lenartu.

Sobota, 6. avgusta potovanje v Ptuj. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 13. uri obed.

Nedelja, 7. avgusta potovanje v Slovenjgradec. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 12. uri obed. Popoldne vožnja v Mozirje, kjer bo ob 20. uri čajanka.

Ponedeljek, 8. avgusta potovanje v Kamnik. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 13. uri obed. Zvečer odpotuje g. kr. namestnik v Cerklje.

Torek, 9. avgusta potovanje v Kranj. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 13. uri obed. Zvečer na Bledu ob 20. uri čajanka. Sreda, 10. avgusta zasebni izleti v Jesenice, Bohinj itd., nakar se g. kr. namestnik zvečer povrne v Ljubljano.

Četrtek, 11. avgusta potovanje v Krško. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 12. uri obed. Popoldne odpotuje g. kr. namestnik v Prekmurje, kjer ostane dva do tri dni.

Štajerske novice.

š SLS v Celju priredi v četrtek, dne 4. avgusta 1921 v vrtni dvorani hotela »Beli vol« ob 8. uri zvečer politično zborovanje. Predmet: Ustava II. del (o avtonomiji). Govori tajnik g. Marko Krajnc. — Somišljeniki! Prisrčno vabljeni!

š Tržno nadzorstvo v Mariboru je silno pomanjkljivo, ker ima sedanji vodja te ustanove še poleg tega veliko število drugih uradnih poslov kot živinozdravnik. Temeljita reforma tega urada je nujno potrebna in mestni svet bo moral kar najhitreje ukreniti vse potrebno, da se razmere tržnega nadzorstva uredi. To vendar ne gre, da tako važen zavod nima niti najprimitivnejših instrumentov za raziskave, ampak mora vsako malenkost poslati na državni kemični zavod.

š Vročina v Mariboru je zopet večja. Včeraj jutraj je kazal toplomer 28, opoldne 34, zvečer pa 25 stopinj.

š Drava je narastla, kar znači, da je na Tirolskem in Koroškem deževalo.

Ljubljanske novice.

lj Preč. g. Franc Javšovec, vizitator jugoslovanske provincije misijonske družbe, je obhajal včeraj, dne 2. avgusta, v krogu svoje redovne družine petdesetletnico svojega misijonskega poklica. Vsi, ki ga poznajo, mu kličejo: Bog ga ohrani še mnogo let!

lj V Rokodelskem domu bo danes ob 8. uri zvečer zaključek dveh strokovnih tečajev, tečaja za knjigovodstvo in krojaškega tečaja. Rokodelsko društvo vabi tem potom k udeležbi vse svoje člane in prijatelje, da si ogledajo razstavljene izdelke udeležencev obeh tečajev in se prepričajo o lepih uspehih tečajev. Prireditve se vrši v dvorani Rokodelskega doma, Komenškega ulica št. 12.

lj Umrli je gostilničar in mesar g. Anžič na Karlovski cesti. Umrli je v Bohinju, kamor se je šel zdraviti. Naj v miru počiva!

lj Slov. Soc. Matice. Kakor čujemo, je sodišče razveljavilo zadnji občni zbor Slov. Soc. Matice, na katerem so se skušali polastiti te v zgolj kulturne svrhe ustanovljene institucije nekateri politični priganjaci Kristan-Korunove JSDS.

lj Političen izgon. Policijsko ravnanje je izgnalo iz Ljubljane za dobo treh let odgovornega urednika »Dela« Bartuloviča.

lj Za ženski kongres in splošno slov. žensko društvo je redna seja v sredo 3. avgusta točno ob 4. v društveni sobi. Rimska cesta št. 9. Točne in polne udeležbe prosita odpora.

lj Ljubljanskemu občinstvu. V dneh 7., 8. in 9. septembra se vrši v Ljubljani III. skup jugoslovanskega lekarskega društva, ki se ga udeleži okoli 400 zdravnikov iz vseh krajev naše države. Da bo mogoče izvršiti tukajšnemu stanovanskemu odseku pravočasno vse potrebne predpriprave za prenočišče gostov, se uljudno naproša rodoljubno občinstvo, da nam da na razpolago sobe bodisi brezplačno ali proti plačilu. Tozadevne prijave prosimo nasloviti na: Dr. Fr. Gruden, občja javna bolnica v Ljubljani. — Stanovanjski odsek Slov. zdravniškega društva.

lj Zveza služkinj, Krekove prosvete naznanja, da se je posredovalnica, ki je bila do sedaj na Poljanski cesti št. 4, preselila s 1. avgustom na Poljanski nasip št. 10. Služkinje, katere iščejo v Ljubljani službe, naj se najprvo tukaj zglašajo. Sedaj je na razpolago približno 30 služb.

lj Vodovod v Kurjo vas! Pod Golovcem leži Kurja vas ali po novem Hradcekega vas. Stanovalci Kurje vasi preživljajo zdaj zelo slabe dni. Ponosni so bili včasih na svoje studence, kateri pritekajo z Golovca, toda sedanja suša je povzročila da se je več studencev posušilo, drugi so pa opešali, tako da v Kurji vasi zdaj zelo primanjkuje vode. Četudi leži Kurja vas v Ljubljani, vendar tam pod Golovcem na cesti med dolenjskim in štepanškim mostom ni še izpeljan vodovod, kar postane mogoče v slučaju kakega požara v Kurji vasi lahko usodno. Hidranta pri štepanškem in dolenjskem mostu ležita daleč, iz Grubarjevega prekopa izpeljati cevi je vsled dolenjske železnice tudi težavno in dolgotrajno delo, tako da lahko vsa Kurja vas prej pogori, predno bodo mogli gasilci brizgati vodo z ročnimi brizgalnami, ker stara parna ljubljanska brizgalna ni več uporabljiva in jo že leta in leta popravljajo, toda popravljena še danes ni. Prebivalci Kurje vasi, kateri žive res v veliki nevarnosti v slučaju požara, zato zahtevajo, naj se vodovod razširi tudi na Kurjo vas. Kar se tiče gasilnih priprav v Ljubljani, je že skrajni čas, da se nabavi brizgalna, katero bi gonil bencin in ki bi jo prepepljal avtomobil.

lj Kopanje v Savi. V nedeljo 31. julija se je nabralo vsled še vedno trajajoče vročine na Savi nebroj občinstva, katerega število je gotovo presegało obisk prejšnjih nedelj in praznikov. Zbira se tu staro in mlado iz mesta kakor iz okolice, da kar mrgoli obrežje v najprejstnejših barvah. Vse bi že bilo v redu, zlasti ker si prevdarnejši ljudje, posebno če imajo seboj svojo deco, poiščejo plitvo vodo za svoje kopališče. Mnogo pa je ljudi, katerim je predvsem ležeče na tem, da se čimprej ohladijo v prijetni kopelji, ne glede na plavajočo vodo in njih nezadostno znanje v glavnino. Nekateri si v tem oziru tudi sami sebi preveč zaupajo in smo na žalost zabeležili

vsled take nepremišljenosti v letošnji seziji že nekaj žalostnih slučajev. Tokom nedeljskega popoldneva se je pripetilo par zelo mučnih prizorov. Med drugimi se je posrečilo prokuristu kreditne banke g. O. rešiti iz zelo mučne situacije gđc. P. iz Ljubljane, ki je, sicer plavalca, nenadoma zgubila zavest in se borila z zagonetnimi valovi reke. Bila je v družbi svojega brata, ki pa ji ni mogel v globoki vodi ničesar pomagati in zahvaliti se je le odločnemu nastopu g. O., da ni zahtevala Sava nove žrtve. Komaj eno uro nato se je odigral baš v tem odseku t. i. južno od Črnuča, kjer je Sava vsled globoke vode le malo obiskana, sličen slučaj na levem bregu. Potapljalci se je začel nek mlad Črnučan, kateremu sta hitela z desnega brega na pomoč gg. O. in J. iz Ljubljane, ker ni bilo razven njegovega prijatelja, ki pa očitno ni bil plavalec, ker je le klical oddaljenejšega plavalca, da ga rešijo, navzočega nobenega drugega. Ko je prišel dotičnik do zavesti, je pravil, da mu je nenadoma odpovedala sila in tožil o bolečinah v prsih. Svetujemo v interesu vsakega posameznika, da si poišče vsak posetnik prijetne Save sebi primeren prostor za kopanje, plavajoč daljšo progo, da pazijo drug na drugega, zlasti naj se to vrši le v skupinah ter naj drug drugemu pomagajo pravočasno na breg, da ne bo Sava reka žalostnega, marveč — veselga spomina.

lj Nesreča pri kopanju. Elvira Janša se je kopala v bazenu v Kolezijah in je stopila v vodi na žebelj, kateri je mohl iz deske. Poškodovana se je tako, da je morala iti v bolnico.

lj Težko poškodovan se je v Gradišču št. 7 55 letni zidar Josip Petek.

lj Prijeti tat. Zaprl so nekega 17 letnega natakarskega vajenca, ker je ukradel v hotelu, v katerem se je učil, razno posodo vredno do 2000 kron.

lj Ukradena semenska detelja. Približno 100 kg suhe semenske detelje je bilo s polja ukradeno posestniku Andreju Svetku iz Vodmata.

lj Pretep na Dolenjski cesti. V soboto o polnoči so se trije fantje na Zelenem hribu sprli in je Avgust H. z nožem sunil Rudolfa M. v levo ramo in desno pleče. Pred tem pretepom je pa ljubezni Gustelj razgrajal pred hišo ob Dolenjski cesti št. 19. metal kamenje proti hišnikovemu stanovanju in grozil z odprtim nožem, da bo hišnika zaklal.

Orlovski vestnik.

Orlovsko odposlanstvo na mednarodno tekmo katol. telovadcev v Strassburgu je odpotovalo 1. avg. z večernim vlakom na Dunaj, odkoder se bo vozilo preko Monakovega, Augsburga in Stuttgarta v Alzacijo. Odposlanstvo O. Z. šteje 16 članov (11 telovadcev, predsednik in tajnik O. Z., urednik Mladosti in dva zastopnika vaditeljskega zbora). Tem so se priključili 3 člani, ki potujejo iz lastnega nagiba in pa po 1 zastopnik SKSZ ter Pevske Zveze, tako da šteje celo zastopstvo Slovenije 21 moč, dočim so lani zastopali pri slični slavnosti v Metz naše Orle 3 člani. Četa 10 telovadcev se bo udeležila tudi tekem (enačsti je določen kot namestnik za rezervno) dva namestnika pa sta morala vsled poškodb pri vezbanju ostati doma) v kategoriji »Division superieures«. Dva izmed teh desetih, bosta tekmovala še posebej v lahkoatletičnih vajah, eden pa za prvenstvo (Championnat artistique). Zadnji teden pred odhodom so vadili tekmovalci skupno v Ljubljani, kjer so vsled vročine veliko trpeli. Priprave na pot so oteževale zelo težke ovire. S težko muko je zbrala O. Z. visoko vsoto v pokritje stroškov, izposlovala potrebne dopuste in dovoljenja od vojaške in politične oblasti ter konzulatov. Na Dunaju si bodo Orli ogledali tovarno za telovadno orodje Plaschkowitz, v Strassburgu bodo stopili v stik z zastopniki katol. telovadcev mnogih drugih narodov, v slavnostnem sprejedu bodo korakali na odličnem mestu s svojo zastavo, med vožnjo nazaj bodo pa priredili telovadno akademijo v Zürichu, kamor jih vabijo Švicarji. V Ljubljano se vrnejo okoli 11. avgusta. Upati smemo, da bodo poštvovalni Orli zastopali Slovenijo in Jugoslavijo v Franciji častno in uspešno ter bo njihov prvi nastop v katol. mednarodnih krogih koristil ne le ugledu Orlov, ampak tudi ugledu naroda in države.

Dijaški vestnik.

d Tovariše in tovarišice iz Ljubljane pozivljamo, da se zanesljivo udeležijo današnjega obnega zbora Ljubljanske podružnice SDZ, ki se vrši danes ob 10. uri dop. v dvorani Akademikega doma na Miklošičevi cesti. — Predsednik SDZ.

d Pripravljalni odbor za počitniško zborovanje ima danes točno ob 10. uri v pisarni SKSZ v Ljudskem domu važno sejo. Tovariši in tovarišice, ki so sprejele mesta v tem odboru kot tudi druge, ki žele sodelovati, vabim, da se te seje zanesljivo udeležijo. — Predsednik.

Prosveta.

pr Slov. glasb. društvo »Ljubljana« priredi dne 7. avgusta t. l. ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani zdravilišča v Rimskih toplicah pevski koncert. Na sporedu so poleg umetnih tudi najlepše srbske, hrvatske, slovenske in slovaške narodne pesmi. Opozorjamo na ta koncert in vabimo vse prijatelje lepe pevске umetnosti.

pr Občni zbor Filharmonične družbe se je vršil dne 14. julija v Mestnem domu v Ljubljani ter je bil zelo številno obiskan. Predsednik Filharmonične družbe sodni svetnik Anton Lajovic je otvoril občni zbor, konstatiral pravilno sklicanje in sklepčnost obnega zbora in poudarjal, da je deželna vlada končno veljavno potrdila sprejem slovenskih članov, katere je bil on svoj čas kot vladni upravitelj v društvo sprejel ter da je odobrila občni zbor, ki se je vršil dne 28. novembra 1919. in potrdila tudi ta čas voljeni odbor. Ob enem je deželna vlada dvignila vladni sekvester nad družbo in ji dovolila odsej prosto poslovanje. Predsednik je pojasnil, da je vsled novih razmer postala potrebna izprememba pravil Filharmonične družbe, je detajlirano razložil načrt novih pravil, kakor ga je izdelal odbor. Spremenjena pravila so bila nato, soglasno sprejeta. Filharmonična družba ima na podlagi novih pravil stalno in intenzivno zvezo z Glasbeno Matico in je ljubljanska podružnica Glasbene Matice v Ljubljani. Te-

meljem novih pravil se je volil novi odbor, ki se je konstituiral sledeče: Predsednik: A. La-jovic, podpredsednik: M. Hubad, tajnik: K. Mahkota, blagajnik: C. Erzen, gospodar: dr. V. Krejči in odborniki: E. Adamič, dr. F. Ki-movec, J. Skalar, dr. J. Žirovnik. Novemu slo-venskemu odboru od sedaj nemške Filhar-monične družbe želimo najuspešnejšega de-lovanja za povzdigo naše glasbene umetnosti. Občinstvo vabimo, da k Filharmonični druž-bi pristopa kot član. Članarina letno 15 K. Člane sprejema odbor, priglasi se sprejemajo zaenkrat v pisarni Glasbene Matice na Kon-gresnem trgu ali pa v Gosposki ulici.

pr Slovenski Učitelji, Vsebinska 7 številke: Duh sedanjega časa in njegov vpliv na vzgoj-stvo. M. Heric. — Ob 400 letnici velikega pe-dagoga. A. Cadež. — Iz moje beležnice. Jan-ko Polak. — Za narodno jedinstvo. T. Jedr-linič. — Kultura in književnost. — Društvena in stanovska kronika.

Socialni vestnik.

Katoliški socialni teden v Tuluzi se nadaljuje. Jean Lerolle je govoril o mo-ralnih vzrokih sedanje gospodarske krize in pokazal, kako se danes veliko potroši vsled želje prekomerno hitro obogateti in uživati. Povdarja pomen moralnih faktor-jev pri rešitvi socialnega vprašanja: zdrž-nosti, zmernosti, varčnosti. — Saint-Léon govori o brezposelnosti in razun javnih del zahteva predvsem obvezno splošno zava-rovanje od strani države. — Mgr. Juliën, škof araki, govori o vzgoji socialnega ču-ta od strani cerkve in šole, ki se danes veliko premalo goji.

Pogajanja med rudarji in delodajalci na Češkoslovaškem. V rudniški industriji na Češkoslovaškem se je začelo veliko gibanje za novo ureditev delovnih razmer. Svoje zahteve stavijo delavci kakor delo-dajalci. Pogajanja so dospela tako daleč, da so rudarske organizacije pristale na to, da se skliče skupna konferenca delo-dajalcev in rudarjev, na kateri se bodo poleg delavskih predlogov za izpremembo pogodbe in drugih delavskih zahtev ob-ravnavale tudi naslednje zahteve deloda-

jalcov: racionalno izkoriščanje delovnega časa, primerno zvišanje proizvodnje in izboljšanje kakovosti dela.

Gospodarstvo.

BORZA.

Curij, 2. avgusta. Devize: Berlin 7.455, Newyork 610, Pariz, 46.55, Milan 25.90, Praga 7.60, Varšava 0.30, Zagreb 3.50, Budimpešta 1.55, Bukarešta 7.65, Dunaj 0.61, avstrijske krone 0.65.

Dunaj, 2. avgusta. Devize: Amsterdam 30.150—30.250, Zagreb 552—556, Belgrad 2204—2224, Berlin 1194—1200, Bruselj 7355—7395, Budimpešta 245—248, Bukarešta 1240—1250, Kristianija 12.525—12.575, Kodanj 14.975—15.025, London 3517.50—3537.50, Milan 4170—4190, Pariz 7517.50—7557.50, Praga 1226.50—1232.50, Sofija 767.50—787.50, Varšava 48.75—50.75, Curij 16.100—16.150. Valute: Ameriški dolarji 984.50—988.50, nemške marke 1193—1199, angleški funti 3475—3517, italijanske lire 4140—4160, francoski franki 7490—7530, jugoslovanski dinarji (stotaki) 2182—2202, poljske marke 47—49, romunski lei 1235—1275, švicarski franki 16.085—16.135, češkoslovaške krone 1312—1336, madžarske krone 246—249.

Zagreb, 2. avgusta. (Izvirno.) Pešta 4540, Berlin 218.50—219.25, Italija 757—760, London 636, Newyork 177—178.75, Pariz 1360—1365, Praga 225.50, Dunaj 18.25—18.40, Zürich 29.25, Napoleon: 605. Valute: nemške marke 218—220, lire 745—478, dolarji 173.50—173.75, čl. krone 230, avstrijske krone 19—19.50, carski rublji 20.

g Razstava zvonov na »Ljublanskem ve-likem sejmu. Med industrijskimi izdelki, ki bodo na tem sejmu meseca septembra raz-stavljeni, bodo tudi trije jekleni zvonovi indus-trijske družbe z Jesenice-Fužin. Jeklen zvon te družbe stane, kakor objavlja ravnatelstvo, osmi del tega kar stane bronast. 3 take zvo-nove ima n. pr. sedaj tukajšnja šentjakobska cerkev, ki so harmonično uglaseni in imajo precej močno doneč glas.

g Svetovna tonaža trgovskih ladij se je kljub velikim vojnim izgubam izja-junija 1914 pomnožila za okroglo 12 milio-nov ton ter znaša sedaj okrog 60 milijonov ton. Lansko leto so zgradili novih ladij za 5,861.700 ton, katero številko so ladjedel-

nice prekosile edino v letu 1919, ko je bilo zgrajenih 7,144.500 ton. Kot v prejš-njih dveh letih tako se tudi za leto 1920 zavzemala prvo mesto Ameriške Združene Države z 2,348.700 tonami v primeri s 3,579.800 tonami v letu 1919. Nasprotno je pa angleška poskočila od 1,620.400 v l. 1919 na 2,055.600 ton za minulo leto, kar presega njen predvojski rekord 1,982.100 ton iz leta 1913. Vendar je pa število za pomorsko vožnjo pripravnih železnih in jeklenih ladij na Angleškem bilo kljub do-delitvi prejšnjih nemških parnikov junija t. l. le za 411.000 ton večje kot junija 1914. Takrat je Angleška posedovala 44 1/2 % 4.3%. Zdaj ima pa Velika Britanija le še 35 1/2 %, dočim so Združene Države posko-čile na 22 1/2 %, ker so med vojno zgradile mnogo novih ladij. Leta 1914 so bili po zaporedni važnosti največji lastniki: An-gleška, Nemčija, Norveška, Francoska, Amerika in Japonska. Zdaj je Angleška še vedno na prvem mestu, na drugo je na-mesto Nemčije stopila Amerika, na tretje se je pa dvignila Japonska, kar je sma-trati za izreden uspeh. Nato pridejo Fran-coska, Italija in Norveška, od katerih ima torej vsaka manjše brodogradilne »dežela vzhajajočega solnca«. Nizozemska je na sedmem mestu kot je bila pred vojno. Nemčija je padla od približno 5 milijonov na 654.000 ton, kar je manj kot je pred vojno imela mala Grška, toda več kot ima sedaj, kajti med važnejšimi pomorskimi deželami je nazadovala edina Grčija.

Vsled zastoja svetovne trgovine se opaža preobilica tonaže in prevozne cene za blago so zelo padle, kar bi Jugoslaviji lahko prišlo nahvali, če bi je ne bila nesre-čna pariška konferenca odsekala od njenih najvažnejših luk Trsta in Reke. Ker je zdaj dosti železnih ladij, bodo lesene v naj-krajšem času izginile. Ameriška državna uprava (Shipping Board) je imela pri svo-

jih med vojsko zgrajenih lanki leto okrog 400 milijonov dolarjev izgube.

g Davek na razkošje na Češkoslova-skem. Češkoslovaška narodna skupščina pripravlja zakon o novem davku na raz-košje. Obdavčili bodo bonbone, fine sire, dragoceno pohištvo, drage kravate, moške in ženske klobuke, čevlje, igrače in igre, umetne lase, puder, barvo za lase itd.

g Svoboden promet z devizami in valuta-mi. Ministrski svet je v svoji seji dne 21. ju-lija, kakor znano sprejel predlog ministrstva financ glede svobodnega prometa z devizami in z valutami. (Glej Službene Novine z dne 27. julija štev. 165). Promet z devizami in va-lutami je popolnoma prost. Zavarovanje va-lute odpade. Od svobodnega prometa z de-vizami in valutami je izvzeto samo sledeče: Zlat in srebrn denar se ne sme v nobeni ko-ličini izvažati. Potniki, ki potujejo v inozem-stvo in ki se izkažejo z tozadevnim potnim listom, smejo enkrat na mesec vzeti s seboj največ po 2000 efektivnih dinarjev. Drugače je izvoz kronsko-dinarskih novčanic prepo-vedan.

g Nova borza se sredi avgusta otvori v Gdanskem, ki bo važna tudi radi tega, ker bo na njej seveda notirala tudi poljska marka.

g Berlinska borza je zaprtja poleg sobote tudi ob torkih in sicer radi tega, ker imajo bančni zavodi in borzni mešetariji toliko dela, da ga drugače ne morejo obvladati.

g Češkoslovaške podružnice Länderbanke bo prevzel sindikat obstoječih Češkoslovaške Agrarne banke, Avstrijske Länderbanke ter pariške Banque de Paris et des Pays Bas, pod imenom Komercialne in Industrijske banke.

Za dvakratno objavo v tednu se računa 16 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 16 kron.)

ATELJE za ČRKOSLIKARSTVO.
Pristou Filip, »Hotel Malič«.

BARVNI TRAKOVI, OGLJENI PAPIR.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3

ČRKOSLIKAR.

Bricelj Franc, Šelenburgova ul. 6.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabjec Franjo, Miklošičeva c. 6.

IZDELOV. ČAJNEGA PECIVA.

T. Novotny, Opekarska cesta 26.

KLEPARJI

Korn T., Poljanska cesta 8.

Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE

Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MODNI SALONI

Kvas Janko, Miklošičeva c. št. 5.

(Akademski dom.)

MEHANIČNA DELAVNICA

za pisalne stroje.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

PARNA PEKARIJA

Jean Schreya nasl. Jakob Fav-

čič, Gradišče štev. 5.

PISALNI STROJI.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

RAZMNOŽEV. APARATI.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

SPEDICIJSKA PODJETJA

Uher F. & A., Šelenburgova ulica

4. (Tel. 117.)

Ranzinger R., Cesta na južno že-

leznico št. 7—9.

STAVBENA PODJETJA

Bren Pavel, mestni stavbenik,

Novo mesto—Gradac.

SOBNO SLIKARSTVO

Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.

Zuran Martin, Mestni trg 12.

TAPETNIŠKA DELAVNICA:

Jager Franjo, Komenskega ul. 12

(Rokodelski dom).

TELOVADNE POTREBŠČINE.

Kunovar Ivan, Stari trg 10.

TOVARNA FURNIRJA,

žaga in trgovina z lesom,

Podrečje, p. Domžale.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Černe Lud., Wolfova ulica 3.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.

Erjavec & Turk pri »zlati lopati«.

Valvazorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 11.

URARSKA POPRAVELNA DE-

LAVNICA.

Seliškar Ivan, Pot v Rožno doli-

no štev. 10. (Ceno in točno.)

ZALOGA CEMENTA IN CEM.

IZDELKOV:

Cihlař Jos., Dunajska c. 67.

ZALOGA POHISTVA.

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH

SIT.

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Največji daljnogled v Ljubljani
astronomski refraktor, komplet, z 13
zračnimi okularji in stojalom vred, je
na prodaj. Nadaljna pojasnila daje upra-
va lista. 2712

Nov voziček na 4 kolesa se prod. Nosi 300—400 kg. Selo 19 zraven pošte. 2727

Sprejme se takoj
pletilja
(strikerica) na stroj, Ciril Vajt, Kranj,
trgovina z volnenimi izdelki.

Prodajam popolnoma novo kompletno

pohištvo

za spalno sobo iz trgega lesa za 16.000 K.
Vernik Velika Nedelja.

Zahvala.

Vsem ki so na katerikoli
način izkazali poslednjo čast
našemu iskrenoljubljenemu
sinu, bratu, svaku, stricu, go-
spodu

Francu Čeponu

dijaku VIII, r. I. drž. gimn.

Prekamo našo globokotečito,
kreno zahvalo. Posebno pa
zahvaljujemo za vso pomoč
in častno spremstvo gg. pro-
fesorjem, dijakom, predsed-
niku »Razora« za poslovilne
posede, istotako tudi pvske-
mu zboru »Sv. Jakob« za v-
srce segajoče žalostinke na
njegovi zadnji poti ter vsem
darovalcem vencev in cvetja.
V Ljubljani, 1. avgusta 1921.

Zahvaljajo ostali.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Dr. Iv. Pintar
ordinira tekom avgusta
od 11.—12. ure dopoldne.

K spevu igre »Legionarji« se kupijo
ozir. proti odškodnini izposodijo

note

»Zapoj mi pitčica, »Pitčica« in »Skozi vas.«
Ponudbe na »Čitainica« na upravo lista.

Išče se kuharica

srednje starosti, ki bi hotela opravljati
tudi druga hišna opravila. Biti mora po-
štena in snažna ter se mora razumeti na
vsa gospodinjska dela, ki so potrebna v
župnišču. Ponudbe z zahtevo na upravo
»Slovenca« pod štev. 2722.

Parna kopel

v banjah v kopalnišču hotela »Slo-
ve« je zopet od danes naprej vsaki dan od
8 zjutraj do 5 oz. 6 popol. za gospode in
gospo odprta.

Porodaj je v Žireh, sredi vasi pri cest-

enonadstropna hiša

z novo mostno tehniko, pripravna za tr-
govino ali večjo obrt. Zraven hiše je tudi
nekoliko vrta. Natančnejši pogoji se iz-
vedo v gostilni Lenger Janez, Žiri 3.

Nova

železna postelja

se prod. Poizve se v trgovini A. Samec,
Sv. Petra cesta štev. 53.

Več tesarjev

sprejme

Ivan Zakotnik,
mestni tesarski mojster, parna žaga

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 46.

Kmetovalci, pozor!
Velike uspehe dosežete pri pra-
šičih, govedih i. t. d. ako prime-
sate krmil redilni prašek **REDIN**
lekarnarja Piccolli-ja v Ljubljani.

Ponudite

vse neuporabne **ZLATE** predmete veri-
žice, prstane, obeske, zapestnice, uhane
i. t. d. kateri predmeti Vam leže doma
in jih donesite tvrdki F. Čuden, trgovina
ur, zlatnine in srebrnine Ljubljana Pre-
šernova ul. štev. 1.

HOTEL LACKNER (grad) v

Črnomlju, s staro, dobro gostilno, kavarno, tvornico
sodavode, žganjekuhno, zalogo piva itd. z
vsem inventarjem in zraven spadajočimi
velikimi hlevi, kletmi, skladišči se prod. Na
prodaj so tudi k gradu spadajoča zem-
ljišča, njive, travniki, gozdovi in gosp. po-
slopja. Vprašanja na Lacknerjeve dediče
v Črnomlju. — Uspešno posredovanje se
honorira.

Pozor mizarji!

Iščemo 4 ali 5 samostojnih mizarjev za
okna in vrata v Zagrebu. Stalno mesto s
hrano in stanovanjem. Plača pogodovoru.
Resni reflektantje, ki žele takoj odpoto-
vati naj se javijo v nedeljo dne 7 avg.
od 8—12 ure dopoldne pri vratarju ho-
tela »Union« v Ljubljani.

Inserirajte v Slovencu!

Zadruga hrvatskih

vinogradara

ZAGREB, Baroševa cesta

Priporočajo svojo veliko zalogo dobrih,
zajamčeno nepotvorjenih **vin** in to starih
in novih, belih, silih in črnih po zmernih
cenah, koje kakor tudi vzorce na zahtevo
pošilja. — Prosimo obiska naše kleti na
Baroševoj cesti.

Pohištvo

za vse sloje dovršeno, trpežno in ceno
kakor tudi vse vrste **tapetniška dela** priporočata

Brata Sever Ljubljana, Gosposva.

sa cesta 13 (Kolizej).

Išče se celoletno stanovanje na Bledu

obstoječe iz 5 sob s pritklinami in vrtom ali manjše posestvo, pričenski
s 1. avgustom 1921, za dobo najmanj 5 let; ako mogoče nemebljovano.
Cenjene ponudbe pod »Inženir 20.000/2725« na upravnishvo lista.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike

po našem posredovanju potom kr. pošto-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljateljju **natančni znesek**, ki

ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja

v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po

poštah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj

v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki po-

sebno sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo

raje se poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo

nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj preprča, da je bil

denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogo-

krat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kakli denar.

Konečno se obračamo se na one rojake in rojakinje, ki vsled

malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več me-

secev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki

pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

„ORIENT“ družba z o. z. preje
Brata Eberlin Jančar & Co
Ljubljana, Miklošičeva c. 4.
nasproti hotela »Union«.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev,
lakov in steklarskega kleja. Velika
zaloga kemičnih in rudniških barv,
barv za umetnike, raznovrstnih čopi-
čev, vseh potrebščin za slikarje in
pleskarje.

Naročajte in širite »Slovenca«!

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.